

MINUTA

întâlnirii cu reprezentanții facultăților de drept prezenți la întâlnirea consultativă desfășurată la sediul INM în data de 19.02.2016

La data de 19.02.2016, Institutul Național al Magistraturii (INM) a organizat, în continuarea practicii inițiate încă din anul 2012, o întâlnire de consultare a facultăților de drept acreditate și autorizate din România, în scopul elaborării propunerilor privind tematica și bibliografia sesiunii august-octombrie 2016 a concursurilor de admitere la INM și de admitere în magistratură, pentru a asigura atât desfășurarea în bune condiții a celor două concursuri, cât și o pregătire corespunzătoare a candidaților. Aceste propuneri urmează a fi supuse dezbaterii Consiliului Științific al INM, forma finală a tematicii și bibliografiei urmând a fi aprobată, potrivit dispozițiilor regulamentare, prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii (CSM).

Având în vedere tema evenimentului, la întâlnire au fost invitați și reprezentanți ai Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților.

Cu ocazia transmiterii către facultăți a invitației la întâlnire, INM a adus la cunoștința acestora și faptul că, la data de 15.12.2014, Comisia nr. 2 din cadrul CSM – *Eficientizarea activității CSM și a instituțiilor coordonate; parteneriatul cu instituțiile interne și societatea civilă* a decis înființarea unui grup de lucru având ca obiectiv analiza impactului noilor coduri asupra activității instanțelor și parchetelor, scopul constituirii grupului fiind acela de a formula recomandări în vederea eficientizării activității instanțelor și parchetelor.

În ședința din 14.09.2015 Comisia nr. 1 și Comisia nr. 2 din cadrul CSM și-au însușit raportul grupului de lucru și recomandările acestuia, una dintre aceste recomandări fiind aceea de reevaluare a unor instituții cu caracter de noutate introduse de noile coduri în materie penală și civilă, din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a concordanței acestora cu Constituția României, în lumina practicii recente a instanței de contencios constituțional. Comisiile reunite au apreciat că reevaluarea codurilor din această perspectivă ar fi necesar să fie făcută sub egida INM, cu implicarea facultăților de drept, a Institutului de Cercetări Juridice al Academiei, precum și a altor personalități de prestigiu în materie.

Având în vedere faptul că în cadrul întâlnirii organizate în 19 februarie 2016 urmau a fi prezenți reprezentanți ai facultăților de drept din întreaga țară, INM și-a propus să le adreseze, cu această ocazie, și

invitația de a contribui la procesul de reevaluare, din perspectiva menționată, a instituțiilor cu caracter de noutate introduse în noile coduri. În același scop au fost invitați la întâlnire și reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Institutului de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu" al Academiei Române, precum și titularii disciplinelor *Drept civil și drept procesual civil*, *Drept penal și drept procesual penal* și *Drept constituțional* din cadrul INM.

În deschiderea evenimentului, dna judecător dr. Octavia Spineanu-Matei, directorul INM, a adresat mulțumiri celor prezenți pentru disponibilitatea manifestată în ultimii ani față de inițiativa INM și a anunțat că, având în vedere agenda întâlnirii, întâlnirea va fi structurată în două părți.

➤ **Ordinea de zi:**

Punctul 1 – Lansarea invitației de a contribui la procesul de reevaluare a unor instituții cu caracter de noutate introduse de noile coduri în materie penală și civilă, din perspectiva respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale și a concordanței acestora cu Constituția României, în lumina practicii recente a instanței de contencios constituțional – la inițiativa Consiliului Superior al Magistraturii, pe baza recomandării formulate de grupul de lucru constituit de acesta în scopul analizării impactului noilor coduri asupra activității instanțelor și parchetelor

Punctul 2 – Proiectul de tematică și bibliografie pentru concursul de admitere la INM și concursul de admitere în magistratură, sesiunea august-octombrie 2016, în contextul propunerilor de lărgire a sferei domeniilor de examinare pentru prima probă a concursului – testul de verificare a cunoștințelor juridice, în sensul introducerii unor noi discipline de concurs.

➤ **Participanți:**

A. Reprezentanți ai facultăților de drept:

Nr. crt.	Universitatea	Facultatea	Reprezentant
1.	Academia de Poliție Alexandru Ioan Cuza, București	Facultatea de Poliție - Specializarea Drept	Prof. univ. dr. Veronica Stoica, Prodecan
2.	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca	Facultatea de Drept	Conf. univ. dr. Șerban Diaconescu
3.	Universitatea Lucian Blaga, Sibiu	Facultatea de Drept	Lect. univ. dr. Ana Mocanu Suciu
4.	Universitatea Creștină „D. Cantemir”, București	Facultatea de Științe Juridice și Administrative	Prof. univ. dr. Petrică Trușcă, Decan

Nr. crt.	Universitatea	Facultatea	Reprezentant
5.	Universitatea din Craiova	Facultatea de Drept și Științe Sociale	Conf. univ. dr. Daniel Ghiță, Prodecan
6.	Universitatea Danubius, Galați	Facultatea de Drept	Prof.univ.dr. Vasilica Negruț, Decan
7.	Universitatea Dunărea de Jos, Galați	Facultatea de Științe Juridice, Sociale și Politice	Lect. dr. Dragoș Daghie
8.	Universitatea Europeană „Drăgan” din Lugoj	Facultatea de Drept	Lector univ. dr. Stelian Ioan Vidu
9.	Universitatea Spiru Haret, București	Facultatea de Științe Juridice, Politice și Administrative	Conf. univ. dr. Mariana Rudăreanu, Director Dep. Științe Juridice și Administrative Prof. univ. dr. Nicu Jidovu
10.	Universitatea Spiru Haret, Constanța	Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice	Conf. univ. dr. Mihnea Claudiu Drumea, Decan
11.	Universitatea Spiru Haret, Craiova	Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative	Conf. univ. dr. Marian Budă
12.	Universitatea Petru Maior din Târgu Mureș	Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative	Conf. univ. dr. Eugen Huruba
13.	Universitatea Titu Maiorescu, București	Facultatea de Drept	Conf. univ. dr. Felicia Maxim, Lector univ. dr. Mădălina Dinu
14.	Universitatea Eftimie Murgu, Reșița	Facultatea de Științe Sociale	Conf. univ. dr. Dan Stan
15.	Universitatea din Oradea	Facultatea de Drept	Conf. univ. dr. Cristian Miheș, Directorul Dep. Drept și Științe Administrative
16.	Universitatea Ovidius, Constanța	Facultatea de Drept și Științe Administrative	Conf. univ. dr. Gabriel Mihai, Director Departament Drept
17.	Universitatea din Pitești	Facultatea de Drept și Științe Administrative	Prof. univ. dr. Dumitru Diaconu
18.	Universitatea Româno-Americană, București	Facultatea de Drept	Conf. univ. dr. Constantin Duvac
19.	Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava	Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică	Conf. univ. dr. Camelia Ignătescu, Prodecan
20.	Universitatea Nicolae Titulescu, București	Facultatea de Drept	Conf. univ. dr. Bogdan Micu, Decan
21.	Universitatea Valahia, Târgoviște	Facultatea de Drept și Științe Administrative	Lect. univ. dr. Manuela Niță, prodecan Asist. univ. dr. Denisa Barbu
22.	Universitatea de Vest, Timișoara	Facultatea de Drept	Conf. univ. dr. Florin I. Mangu, Prodecan

B. Reprezentanți ai altor instituții:

Ministerul Justiției:

1. Judecător dr. Florin-Aurel Moțiu – Secretar de Stat
2. Alina Barbu – Personal de specialitate juridică asimilat magistraților
3. Decebal Ghinoiu – Personal de specialitate juridică asimilat magistraților

Institutul de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu" al Academiei Române:

1. Prof. univ. dr. Marilena Uliescu – Cercetător științific emerit
2. Dr. Gheorghe Buta - Cercetător științific, gr. I
3. Dr. Tudor Avrigeanu - Cercetător științific, gr. II

Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților:

1. Lector univ. dr. Claudiu Dinu

C. Reprezentanți ai Institutului Național al Magistraturii:

1. Judecător dr. Octavia Spineanu-Matei – Director INM
2. Judecător Ana-Maria Garofil – Director adjunct INM, responsabil cu Formarea inițială
3. Procuror Nelu Ciobanu – Director adjunct INM, responsabil cu Formarea continuă
4. Prof. univ. dr. Gabriel Boroș – formator INM cu normă întreagă, titular de disciplină *Drept civil și Drept procesual civil*
5. Judecător Ștefan Pistol, ÎCCJ - formator INM, titular de disciplină *Drept penal și Drept procesual penal*
6. Judecător Doina Popescu, ÎCCJ – formator INM, titular disciplină *etică și organizare judiciară*
7. Prof. univ. dr. Simina Tănăsescu – formator INM, titular disciplină *Drept constituțional*
8. Judecător dr. Diana Ungureanu – formator INM cu normă întreagă, titular disciplină *Drept comercial*
9. Prof. dr. Otilia Păcurari – formator INM, specialist în științele educației
10. Simona Țițeica – șef Departament concursuri, examene și politici publice
11. Cristina Georgescu – personal de specialitate juridică asimilat magistraților
12. Suzana-Alexandra Mihai – personal de specialitate juridică asimilat magistraților

Ordinea de zi:

Punctul 1 – Lansarea invitației de a contribui la procesul de reevaluare a unor instituții cu caracter de noutate introduse de noile coduri în materie penală și civilă, din perspectiva respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale și a concordanței acestora cu Constituția României, în lumina practicii recente a instanței de contencios constituțional – la inițiativa Consiliului Superior al Magistraturii, pe baza recomandării formulate de grupul de lucru constituit de acesta în scopul analizării impactului noilor coduri asupra activității instanțelor și parchetelor

Dna director Octavia Spineanu-Matei a reamintit contextul în care INM adresează participanților la întâlnire invitația de a contribui la acest proces de reevaluare, demarat la inițiativa CSM. Având în vedere faptul că CSM a apreciat că acest demers ar trebui să se desfășoare sub egida INM, cu consultarea facultăților de drept, a Academiei Române și a unor personalități de prestigiu în domeniu, s-a subliniat faptul că ducerea la bun sfârșit a unei sarcini atât de complexe necesită concursul tuturor instituțiilor menționate.

În continuare, dl. director adjunct Nelu Ciobanu a prezentat măsurile și calendarul de implementare propuse de INM pentru punerea în practică a acestui proiect:

➤ Constituirea a două grupuri de lucru, alcătuite din formatori cu normă întreagă din cadrul catedrelor INM de *Drept civil și drept procesual civil*, *Drept penal și drept procesual penal*, *Dreptul familiei*, *Drept comercial*, *CEDO* și *Dreptul UE*, precum și formatori de *Drept constituțional*:

- un grup de lucru privind Codul civil și Codul de procedură civilă - coordonat de domnul prof. univ. dr. Gabriel BOROI, formator INM cu normă întreagă și titularul disciplinei *Drept civil și drept procesual civil*;
- un grup de lucru privind Codul penal și Codul de procedură penală – coordonat de d-na judecător Ana Cristina LĂBUȘ, formator INM cu normă întreagă în domeniul *Dreptului penal și dreptului procesual penal*.

Formatorii din domeniile *CEDO* și *CJUE*, precum și titularul disciplinei *Drept constituțional*, dna prof. univ. dr. Simina Tănăsescu, vor face parte din ambele grupuri de lucru.

➤ Consultarea preliminară a instanțelor, parchetelor, partenerilor instituționali și a altor specialiști:

- în lipsa unor resurse financiare alocate acestui demers, implicarea facultăților de drept, a Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române, INPPA și a altor specialiști în materie va fi asigurată prin invitarea acestora (pentru început, prin intermediul prezentei întâlniri, ulterior, prin transmiterea de adrese oficiale și prin postarea unui anunț public pe

site-ul INM) de a transmite eventualele propuneri privind tematica ce face obiectul activității grupurilor de lucru;

- consultarea instanțelor și parchetelor, a Ministerului Justiției și a formatorilor INM în domeniile relevante în vederea comunicării de propuneri privind aspectele în discuție, în vederea asigurării caracterului complet și transparent al analizei.

Propunerile ce vor fi comunicate INM până la data de 20.03.2016 vor fi centralizate și structurate de către personalul INM care va asigura secretariatul grupurilor de lucru și vor fi puse la dispoziția membrilor acestora.

➤ Activitatea grupurilor de lucru se va desfășura în perioada februarie - iunie 2016. Modul concret de lucru, periodicitatea ședințelor, repartizarea sarcinilor, forma în care vor fi elaborate materialele vor fi stabilite în prima ședință a acestora. Coordonatorii celor două grupuri pot invita la ședințele de lucru, în funcție de tematica discutată, și alți specialiști sau persoane din cadrul instituțiilor consultate. Activitatea grupurilor de lucru va consta în identificarea instituțiilor cu caracter de noutate și analiza compatibilității acestora cu normele și cu jurisprudența privind drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și cu normele constituționale, prin prisma jurisprudenței Curții Constituționale, precum și în elaborarea proiectului materialului cuprinzând constatările și propunerile formulate. S-a precizat faptul că activitatea membrilor grupurilor de lucru va fi benevolă.

➤ Consultarea finală a instanțelor, parchetelor, partenerilor instituționali și a altor specialiști, cu privire la materialul rezultat, pentru formularea de eventuale propuneri sau observații, ce vor fi analizate în cadrul unei ultime întâlniri a grupurilor de lucru, pentru elaborarea formei finale a materialelor - în cursul lunii iunie 2016.

➤ Aprobarea materialului de către Consiliul Științific al INM și transmiterea la CSM, în vederea înaintării către Ministerul Justiției, pentru a fi pus în discuția grupului de lucru creat la nivelul acestuia – termen 30.06.2016.

În acest context, au fost formulate următoarele precizări:

- nu vor face obiectul prezentului demers acele norme care au fost deja declarate neconstituționale. Scopul celor două grupuri de lucru va fi acela de a identifica și semnală acele texte care comportă riscul de a nu fi conforme cu CEDO sau dispozițiile constituționale.

- INM nu are competența de a elabora propuneri de texte de modificare sau completare a normelor din noile coduri; activitatea grupurilor de lucru se va concretiza în sesizarea potențialelor neconformități și sugerarea de remedii.

În urma dezbaterilor s-au conturat următoarele concluzii:

- Demersul este unul complex și ambițios; mandatul acordat de către CSM privește verificarea, sub aspectul constituționalității și respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale, exclusiv a instituțiilor cu caracter de noutate din noile coduri. În condițiile unui calendar limitat la câteva luni, extinderea analizei și la celelalte instituții poate fi avută în vedere numai în măsura în care timpul o va permite.

- Această primă întâlnire a oferit posibilitatea prezentării directe și detaliate a inițiativei CSM și a permis lansarea unei prime invitații de implicare în acest proiect, INM urmând să transmită ulterior facultăților și celorlalți parteneri instituționali adrese cu rugămintea de a comunica eventualele propuneri și observații.

- Institutul de Cercetări Juridice și-a exprimat disponibilitatea de a contribui la acest demers prin punerea la dispoziția grupului de lucru privind Codul civil a unui material¹ dedicat propunerilor de îmbunătățire și modificare a noului Cod civil, propuneri extrase din doctrină și argumentate, formulate pe structura codului. A fost pusă în discuție problema structurii în care ar urma să fie comunicate aceste propuneri – fie pe structura codului, fie pe instituții, această ultimă modalitate oferind avantajul evitării neconcordanțelor și asigurării unei terminologii unitare și consecvente. În urma dezbaterilor s-a agreeat utilizarea unui sistem mixt, atât conceptual, cât și pe text.

- Reprezentantul Facultății de drept din cadrul Universității Româno - Americane a propus valorificarea criticilor și propunerilor de *lege ferenda* formulate până la acest moment în lucrările de doctrină în materie de drept penal².

- Ca urmare a exprimării unei opinii în sensul necesității includerii mai multor practicieni în componența celor două grupuri de lucru, s-a precizat, pe de o parte, faptul că formatorii INM cu normă întreagă sunt practicieni și rămân în contact cu latura practică a dreptului și pe durata detașării și, pe de altă parte, faptul că în cadrul procesului de reevaluare INM va consulta în mod direct instanțele și parchetele. De asemenea, s-a menționat că la nivelul MJ este deja înființată o comisie alcătuită cu preponderență din practicieni, comisie care are ca scop îmbunătățirea noilor coduri.

- Unul dintre reprezentanții Ministerului Justiției a exprimat părerea că, în contextul constatării neconstituționalității unui număr important de dispoziții ale noilor coduri (în special ale noului Cod de procedură penală), demersul CSM este unul curajos, care s-ar putea însă confrunța cu dificultăți de anticipare a eventualului risc de neconstituționalitate a unor norme, motiv pentru care s-a apreciat ca vitală includerea în grupurile de lucru a specialiștilor în drept constituțional de la Curtea Constituțională,

---

¹ ICJ a elaborat până în prezent 4 volume de studii privind noul Cod civil, concepute pe structura acestuia, volumul 5 fiind în curs de elaborare și cuprinzând un capitol substanțial dedicat propunerilor de îmbunătățire și modificare a dispozițiilor noului cod.

² În lucrările *Noul Cod penal comentat* (Editura Hamangiu) și *Explicațiile noului Cod penal* – George ANTONIU și Tudorel TOADER

precum și a formatorilor INM din domeniile *CEDO* și *Drept constituțional*. În cadrul dezbaterilor s-a precizat că în procesul de consultare nu va fi implicată și Curtea Constituțională (pentru a nu exista riscul unei antepreconunțări din partea judecătorilor CCR), grupurile de lucru urmând însă a beneficia de contribuția membrilor catedrei de *Drept constituțional*, unii dintre aceștia fiind magistrați asistenți din cadrul CCR (care nu vor fi în situația de a se antepreconunța).

Punctul 2 – Proiectul de tematică și bibliografie pentru concursul de admitere la INM și concursul de admitere în magistratură, sesiunea august-octombrie 2016, în contextul propunerilor de largire a sferei domeniilor de examinare pentru prima probă a concursului – testul de verificare a cunoștințelor juridice, în sensul introducerii unor noi discipline de concurs.

D-na director Octavia Spineanu-Matei a reamintit participanților contextul în care s-a conturat propunerea de extindere a sferei disciplinelor din cadrul primei probe de concurs:

- în cadrul întâlnirii consultative din 2015 unele facultăți au semnalat tendința studenților interesați de participarea la admiterea INM de a se axa cu prioritate, în anii terminali, pe studiul celor 4 discipline de concurs (drept civil, drept procesual civil, drept penal și drept procesual penal), în defavoarea celorlalte materii studiate în facultate.
- consecințele acestui fenomen se constată și în cadrul formării inițiale din cadrul INM, care se confruntă cu sarcina de a pregăti auditori de justiție care demonstrează o bună cunoaștere a celor 4 discipline de concurs, dar cărora le lipsesc cunoștințe teoretice de bază în celelalte discipline de studiu.
- s-a preconizat ca în 2016 să aibă loc o primă largire a sferei domeniilor de examinare din cadrul primei probe de concurs, subliniindu-se necesitatea ca modificările să fie realizate treptat, prin introducerea graduală a unor instituții din *Dreptul familiei*, *Drept comercial (litigii cu profesioniști)*, *Drept administrativ și contravențional*, *Organizare judiciară*, urmând a se avea în vedere și necesitatea modificării cadrului normativ relevant.
- pentru evitarea supraîncărcării tematicii de concurs, s-a avansat ideea reducerii materiei aferente celor 4 discipline actuale, corelativ introducerii unor discipline și instituții noi, în vederea menținerii unui volum echilibrat de materie, cu regândirea distribuirii numărului de întrebări între disciplinele de concurs.
- facultățile de drept au fost rugate să comunice INM propuneri concrete de modificare sau completare a tematicii și bibliografiei, pentru a putea fi supuse analizei catedrelor de specialitate din cadrul INM, în vederea pregătirii prezentei întâlniri.

D-na director Octavia Spineanu-Matei a comunicat participanților și punctul de vedere transmis INM anterior ședinței de către Facultatea de drept din cadrul Universității din București, ca urmare a imposibilității de participare la întâlnire a reprezentantului său, punct de vedere exprimat în sensul:

- agreării extinderii sferei domeniilor de examinare, urmând ca stabilirea în concret a instituțiilor ce ar urma să fie incluse să se facă de către catedrele INM;
- neagreării ideii extinderii ca volum a tematicii, pentru a nu împovăra excesiv candidații;
- necesității de a analiza, în cazul introducerii unor materii noi, asupra cărora se va reflecta această măsură, apreciindu-se că, pentru asigurarea echilibrului, ar fi oportună reducerea proporțională la disciplinele Drept penal și Drept procesual penal.

Adresând mulțumiri tuturor celor ce au transmis propuneri de modificare și completare a tematicii și bibliografiei de concurs, precum și observații referitoare la aspectele menționate anterior, d-na director a anunțat că titularii de disciplină vor pune pe rând în dezbaterea participanților propunerile primite.

A. Drept civil

Anterior analizării punctuale a propunerilor formulate cu privire la această disciplină, dl. prof. univ. dr. Gabriel Boroș a subliniat faptul că introducerea unor discipline noi, care ar depăși domeniul dreptului civil *lato sensu*, se va putea face numai sub condiția suspensivă a aprobării de către Plenul CSM a modificării cadrului normativ actual (conform dispozițiilor Regulamentelor celor două concursuri, testul grilă de verificare a cunoștințelor juridice se susține la disciplinele *Drept civil*, *Drept procesual civil*, *Drept penal* și *Drept procesual penal* și cuprinde 100 de întrebări, câte 25 pentru fiecare dintre cele 4 discipline), fiind de părere că extinderea trebuie să se producă gradual, introducerea unor discipline noi fiind de natură să crească dificultatea și complexitatea probei.

În continuare au fost supuse dezbaterii propunerile de eliminare din tematică a următoarelor instituții:

- Pct. I.2. - *actul juridic civil - noțiune și clasificare*;
- Pct. II.1. - *dreptul de proprietate publică*;
- Pct. III.1. - *faptul juridic ca izvor de obligații*;
- Pct. III.4. - *transmisiunea și transformarea obligațiilor*;
- Pct. IV.4. - *contractul de mandat*;
- Pct. IV.5. - *contractul de întreținere*;
- Pct. IV.6. - *tranzacția*;
- Pct. V. - *noțiuni generale*.

În urma discuțiilor s-a agreat în unanimitate menținerea în tematică a acestor instituții, având în vedere argumente precum importanța cunoașterii lor, frecvența în practică sau faptul că, din perspectiva sarcinii comisiei de elaborare a subiectelor, includerea lor expresă în tematică este utilă pentru formularea unor subiecte valide și necontestabile. Mai mult, în ceea ce privește contractul de mandat s-a apreciat ca fiind indicată completarea tematicii cu varietățile acestuia.

Ulterior s-a procedat la analiza propunerilor de completare a tematicii de *Drept civil* cu următoarele instituții:

- *Persoanele* – propunere ce nu a fost agreată, fiind considerată a încărcă excesiv tematica;
- *Transmisiunea moștenirii – dreptul de opțiune succesorală, acceptarea moștenirii, renunțarea la moștenire* – propunere ce nu a fost agreată, menționându-se că aceste instituții au fost eliminate din tematică cu ocazia revizuirilor anterioare (în 2013).

În ceea ce privește propunerile de introducere a unor instituții de **Dreptul familiei**, s-a constatat că acestea făceau deja parte din tematica din 2015, apreciindu-se că propunerile primite vizează numai o detaliere a acestor instituții.

În ceea ce privește propunerile de introducere a unor instituții de **Drept comercial (litigii cu profesioniști)**, în contextul lărgirii sferei domeniilor de examinare, dna judecător dr. Diana Ungureanu – titular de disciplină *Drept comercial*, a prezentat punctul de vedere al catedrei, exprimat în urma analizării propunerilor transmise de facultăți:

- nu este considerată oportună introducerea unor elemente referitoare la societăți (Legea nr. 31/1990) sau la insolvență (Legea nr. 85/2014), având în vedere faptul că acestea nu intră în competența judecătoriilor, ci a tribunalului, motiv pentru care, de altfel, ele nu formează obiectul studiului în anul I în cadrul formării inițiale INM;

- este considerată necesară introducerea câtorva instituții reglementate de Codul Civil, cum ar fi: noțiunile de profesionist și întreprindere, o detaliere a varietăților contractelor existente în tematica de drept civil, dar care au particularități în materia profesionistului – de ex. contractul de mandat (cu variantele lui), contractul de împrumut (în special, împrumutul de consumație), contractul de asigurare, care este de competența judecătoriei și este foarte întâlnit în practică. De asemenea, se consideră necesară includerea unor materii insuficient studiate în facultate: patrimoniul și garanțiile (cu detaliere pe tipuri de garanții: personale – în special fideiusiunea și reale – în special ipoteca);

- *insolvența persoanei fizice*, dată în competența judecătoriei, ar trebui avută în vedere pentru includerea în tematica pentru anul 2017.

Cu privire la propunerea de introducere a *contractului de asigurare*, s-a menționat faptul că în cazul unor facultăți de drept, materia asigurărilor este opțională, iar introducerea acesteia în tematica anului 2016 ar fi prematură, putându-se eventual avea în vedere introducerea acesteia în anul 2017.

În urma dezbaterilor s-a agreat, în unanimitate, **completarea tematicii de Drept civil pentru 2016** cu următoarele instituții:

- introducerea la I. Partea generală, după Prescripție, a *Punctului 4: Noțiunile de profesionist și de întreprindere*;
- introducerea la III. Teoria generală a obligațiilor, a *Punctului 6. Fideiusiunea*;
- introducerea la IV. 4. Contractul de mandat, a varietăților acestuia: *Contractul de comision, de consignație și de expediție*;
- introducerea la IV. Contractele speciale, a *Punctului 7. Contractul de împrumut (de folosință și de consumație)*.

Totodată, s-a conturat propunerea ca **din anul 2017, tematica de Drept civil să fie completată cu două noi instituții:**

- *patrimoniul*;
- *contractul de asigurare*.

În urma acestor propuneri de completare s-a formulat observația că, pentru a se evita supraîncărcarea tematicii, s-ar impune eliminarea, în mod proporțional, a altor instituții.

D-na director Octavia Spineanu-Matei a precizat că, la momentul revizuirii tematicii în contextul intrării în vigoare a noilor Coduri, a avut loc o diminuare semnificativă a materiei, ce a generat și unele dificultăți de elaborare a subiectelor de concurs, la acest moment putându-se proceda la o completare treptată a tematicii, pentru reechilibrarea materiei.

B. Drept procesual civil

Au fost analizate propunerile de eliminare din tematică a următoarelor instituții:

- *aplicarea în timp a legii procesual civile*;
- *contestația în anulare*;
- *revizuirea*.

În urma dezbaterilor s-a apreciat, în unanimitate, că eliminarea acestor instituții nu ar fi oportună.

În ceea ce privește propunerile de completare a tematicii la această disciplină, acestea s-au referit la *căile de atac – apelul și recursul*, domnul prof. univ. dr. Gabriel Boroi a propus **introducerea doar a obiectului și a termenului de exercitare referitoare la cele două căi de atac**, dat fiind că aceste mențiuni

trebuie să figureze în dispozitivul hotărârilor pronunțate în primă instanță și, prin urmare, trebuie cunoscute; **propunerea a fost agreată în unanimitate.**

C. Drept penal

Anterior analizării punctuale a propunerilor formulate cu privire la această disciplină, d-na director Octavia Spineanu-Matei a subliniat faptul că, în contextul în care nu se dorește ca extinderea sferei domeniilor să determine și creșterea în volum a materiei aferente primei probe de concurs, trebuie să se decidă asupra căror discipline ar fi oportun să se impute volumul de materie introdus. Având în vedere opiniile exprimate în sensul reducerii proporționale a tematicii (și a întrebărilor) corespunzătoare disciplinelor *Drept penal* și *Drept procesual penal*, trebuie analizat în ce măsură o asemenea decizie ar fi oportună, în condițiile în care tematica la aceste materii a fost deja redusă considerabil ca urmare a intrării în vigoare a noilor coduri (în 2014).

Domnul judecător Ștefan Pistol, ÎCCJ, titular de disciplină *Drept penal și drept procesual penal*, a arătat că trebuie avut în vedere și faptul că jumătate dintre auditorii de justiție devin procurori iar jumătate dintre cei care devin judecători vor profesa în penal, faptul că numărul infracțiunilor economice este în creștere, precum și argumente ce țin de perspectiva viitorilor auditori: structura programei de formare inițială - studiul și lucrul pe dosare în cadrul INM, practica de specialitate din anul al doilea, dar și structura examenului de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați.

Cu aceste precizări, au fost supuse dezbaterii propunerile de eliminare din tematică a următoarelor instituții:

- Pct. I. 1.1 - *Principii generale*;
- Pct. I. 6. - *Răspunderea penală a persoanei juridice*;
- Pct. I. 10. - *Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală*;
- Pct. II. 7. - *Infracțiuni contra patrimoniului - art. 243 (însușirea bunului găsit)*;
- Pct. II. 8. - *art. 253-256 (distrugerea și tulburarea de posesie)*;
- Pct. II. 10. - *Infracțiuni contra înfăptuirii justiției – art. 280-283*;
- Pct. II. 13. - *Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice - art. 371 și art. 375.*

În urma discuțiilor s-a agreat în unanimitate menținerea în tematică a acestor instituții, având în vedere următoarele argumente:

- *principiile generale și înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală* nu presupun un efort foarte mare de pregătire din partea candidaților iar aceste cunoștințe sunt absolut necesare pentru interpretarea și aplicarea corectă a legii;
- *răspunderea penală a persoanei juridice* este o instituție nouă și importantă, încă timid aplicată;

- în ceea ce privește eliminarea unor infracțiuni prevăzute în partea specială – având în vedere, pe de o parte, faptul că în tematică este inclusă doar aproximativ o treime din infracțiunile din partea specială, pe de altă parte, frecvența incidenței în practică (distrugerea și tulburarea de posesie, infracțiunile contra ordinii și liniștii publice), importanța cunoașterii pentru o bună protecție a actului de justiție (infracțiunile contra înlăptuirii justiției, dintre care au fost incluse în tematică numai cele mai importante), utilitatea cunoașterii pentru delimitarea de alte infracțiuni (însușirea bunului găsit) sau pentru clarificarea raportului infracțiune – contravenție (infracțiunile contra ordinii și liniștii publice).

Pentru disciplina *Drept penal* nu au fost formulate propuneri de completare a tematicii.

D. Drept procesual penal

Au fost supuse dezbaterii propunerile de eliminare din tematică a următoarelor instituții:

- *Expertiza și constatarea;*
- *Cercetarea locului faptei și reconstituirea.*

În urma discuțiilor s-a agreat în unanimitate menținerea în tematică a acestor instituții, având în vedere, în primul caz, importanța deosebită a instituțiilor, în cadrul formării inițiale fiind-le dedicate un seminar special, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului fiind foarte severă în materie, iar în al doilea caz, frecvența acestora în practică.

Nici pentru această disciplină nu au fost formulate propuneri de completare a tematicii.

E. Dreptul administrativ și contravențional

Propunerile primite cu privire la această materie au fost supuse atenției titularului de disciplină, dna judecător Gabriela Bogasiu, ÎCCJ, punctul său de vedere, adus la cunoștința participanților prin e-mail, fiind în sensul includerii în tematică a următoarelor instituții, având în vedere diversificarea ariilor cu incidență în activitatea practică și tendința tot mai accentuată de specializare:

- *Actul administrativ și regimul lui juridic;*
- *Excepția de nelegalitate a actului administrativ;*
- *Răspunderea contravențională: procedura constatării și sancționării contravențiilor, procedura judiciară, executarea sancțiunilor contravenționale.*

Luând cuvântul, dna director adjunct Ana-Maria Garofil a subliniat importanța introducerii în tematică a acestei discipline și necesitatea ca viitorii auditori să aibă măcar o înțelegere de ansamblu a materiei, arătând că formatorii INM sunt nevoiți în prezent să predea instituții și noțiuni teoretice de bază în domeniu, în defavoarea pregătirii practice. Acest lucru este necesar și din perspectiva în care, la prima instanță, plângerile contravenționale sunt foarte numeroase.

Pentru remedierea acestei situații, s-ar putea introduce treptat în tematica și bibliografia de concurs, nu neapărat din acest an, ci începând din 2017, instituții de drept contravențional.

Referitor la această propunere, domnul prof. univ. dr. Gabriel Boroș a menționat că se pot formula propuneri de modificare a tematicii atât pentru anul 2016, cât și pentru anul 2017, urmând ca acestea să fie transmise CSM în vederea modificării Regulamentului în sensul includerii în disciplinele de concurs, începând din 2017, a *Dreptului administrativ*.

Participanții au exprimat diverse puncte de vedere cu privire la acest aspect, subliniind necesitatea unei introduceri etapizate a materiilor noi, în condițiile în care unele centre universitare au formări diferite în domeniu, menționându-se în acest context și necesitatea adaptării din timp a planului de învățământ al facultăților, mai ales în privința disciplinelor studiate în anul IV.

În urma dezbaterilor **s-a agreat în unanimitate ca, sub condiția aprobării de către CSM a modificării cadrului normativ în vigoare, în tematica din anul 2017 să fie inclusă și disciplina *Drept administrativ***, cu următoarele instituții:

- *Actul administrativ și regimul lui juridic - condițiile de valabilitate și revocarea;*
- *Excepția de nelegalitate;*
- *Răspunderea contravențională.*

F. Organizare judiciară

În susținerea oportunității ideii de introducere a *Organizării judiciare* printre disciplinele de concurs, d-na judecător Doina Popescu, ÎCCJ, titular de disciplină *etică și organizare judiciară*, a arătat că în cadrul formării inițiale se constată că proaspeții auditori de justiție nu dețin cunoștințe de bază privind structura sistemului judiciar, alocându-se timp important pentru transmiterea unor informații care ar trebui să fie cunoscute la admiterea în profesie. S-a menționat, de asemenea, faptul că introducerea acestei discipline va fi de natură să îi ajute pe candidați în pregătirea pentru proba interviului. În completarea argumentelor în favoarea acestei propuneri d-na director adjunct Ana-Maria Garofil a menționat că la admiterea la INPPA disciplina *Organizarea și exercitarea profesiei de avocat* este una dintre cele cinci discipline de concurs³.

În urma dezbaterilor **s-a agreat în unanimitate ca această disciplină să fie inclusă între disciplinele de concurs începând din 2017**, sub condiția modificării Regulamentului de concurs.

În cadrul dezbaterilor d-na prof. univ. dr. Otilia Păcurari, membru în comisia de examinare din cadrul probei interviului, a subliniat faptul că ideea extinderii sferei materiilor de concurs a luat naștere

---

³ Disciplina *Organizarea și exercitarea profesiei de avocat* are pondere egală cu cele 4 discipline de bază în nota obținută la concursul de admitere la INPPA.

din observarea de către comisiile de interviu, în cazul unora dintre candidați, a unui nivel redus de cultură generală și juridică, a lipsei de orizont și de repere culturale, profesionale, morale, precum și din necesitatea ca viitorii auditori să aibă o expunere diversificată, să posede cunoștințe juridice dintre cele mai diverse, pentru a putea dezvolta un sistem de gândire complex, și nu bazat pe memorarea mecanică a unor informații. Intenția nu este aceea de a spori volumul materiei, ci de a diversifica această materie, pentru ca viitorii candidați să își poată constitui și consolida o cultură juridică.

Domnul prof. univ. dr. Gabriel Boroși și d-na director Octavia Spineanu-Matei au reamintit faptul că tematica de concurs la cele patru discipline a fost redusă destul de mult în cadrul întâlnirilor consultative anterioare, ca urmare a intrării în vigoare a noilor coduri, prin urmare includerea graduală a unor instituții din alte discipline nu va fi de natură să încarce excesiv materia.

INM este conștient de faptul că examinarea prin test grilă nu este de natură a stimula foarte mult dezvoltarea creativității, însă numărul mare al candidaților la concursurile de admitere (aproximativ 4000 la INM și peste 1000 la admiterea în magistratură) nu permite susținerea unui alt tip de test scris. În scopul de a permite o verificare sub aspectul capacității de argumentare și al creativității, al coerenței și corectitudinii gramaticale în exprimare, în 2012 structura probei interviului a fost îmbunătățită prin introducerea unei etape scrise, constând în elaborarea unei analize pe o anumită temă.

În concluzie, s-a decis că INM va înainta CSM o propunere de modificare a legislației secundare în sensul extinderii sferei disciplinelor de concurs (prin introducerea, începând din 2017, a *Dreptului administrativ* și *Organizării judiciare*), precum și al redistribuirii între materii a numărului de întrebări.

În final, conducerea INM a adresat tuturor participanților mulțumiri pentru interes și disponibilitatea de a se implica în proiectele INM și a exprimat speranța că aceste întâlniri vor continua și în viitor.

Întocmit: Simona Țițeica
Șef DECPP